

STORTINGET

Innst. 225 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
frå kommunal- og forvaltningskomiteen

Dokument 8:86 S (2024–2025)

Innstilling frå kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag frå stortingsrepresentantane Erling Sande, Geir Inge Lien, Heidi Greni, Jenny Klinge og Kathrine Kleveland om å ta lokalbefolkninga på alvor ved justering av kommunegrensar

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet blir det fremja følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa syte for at Ona-Husøya og Sandøya blir grensejusterte over til Aukra kommune, i tråd med tilrådinga frå Statsforvaltaren i Møre og Romsdal 6. desember 2024.»

Ein viser til dokumentet for ei nærare utgreiing om forslaga. Dokumenta i saka er tilgjengelege på sakssida på stortinget.no.

Behandlinga i komiteen

Kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng har uttalt seg om forslaget i brev av 28. februar 2025. Brevet er lagt ved denne innstillinga.

Komiteen har invitert til å gi skriftlege høyringsinnspel i saka, og fleire parti har møtt representantar frå den lokale gruppa som har arbeidd for å få til ei grensejustering i mange år. Komiteen har motteke femten

skriftlege høyringsssvar. Dei skriftlege innspela er saman med dokumenta i saka tilgjengelege på stortinget.no.

Merknader frå komiteen

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, leiaren Sverre Myrli, Terje Sørvik, Solveig Vestenfor og Agnes Nærland Viljugrein, frå Høgre, Mudassar Kapur og Anne Kristine Linnestad, frå Senterpartiet, Heidi Greni og Kathrine Kleveland, frå Framstegspartiet, Per-Willy Amundsen og Erlend Wiborg, frå Sosialistisk Venstreparti, Birgit Oline Kjerstad, og frå Raudt, Tobias Drevland Lund, viser til forslaget fremja i Representantforslag 86 S (2024–2025) om å ta lokalbefolkninga på alvor ved justering av kommunegrensar.

Komiteen viser til statsråden si vurdering av saka, datert 28. februar 2025.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet viser til at Kommunal- og distriktsdepartementet i brev 7. februar 2025 vedtok å ikke gjennomføre en grensejustering mellom Ålesund og Aukra kommuner, for øyene Ona-Husøya, Sandøya og Gåsøya. Flertallet viser til at det tilligger departementet ved delegert myndighet å fatte vedtak i saker om justering av grenser mellom kommuner, jf. inndelingslova § 6, første setning, jf. delegeringsvedtak 30. august 2019 nr. 1094.

For tilfellet Ona-Sandøya, Husøya og Gåsøya bemerker flertallet at saken nå har fått en endelig avgjørelse. Flertallet mener derfor spørsmålet om grensejustering nå må legges i bero, slik at innbyggerne på de

nevnte øyene gis forutsigbarhet for sin kommunetilhørighet, samtidig som Ålesund kommune gis forutsigbarhet for den videre utviklingen av kommunen og tjenestetilbudet til sine innbyggere.

Medlemene i komiteen frå Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Raudt visertil representantforslaget. Desse medlemene viser til at 6. oktober 2022 blei det fremja eit innbyggjarinitiativ om grensejustering mellom kommunane Ålesund og Aukra, med forslag om å overføre øyane Ona-Husøya og Sandøya i Ålesund kommune til Aukra kommune. Statsforvaltaren i Møre og Romsdal kom før jul med ei tilråding om grensejustering, slik at øyane Ona-Husøya og Sandøya som har busetjing, blir ein del av Aukra kommune.

Medlemene i komiteen frå Senterpartiet og Raudt viser til at øyane ikkje grensar til resten av Ålesund kommune, men har vesentleg kortare reiseavstand til Aukra kommune. Som fleire av høyringsinnspel viser til, er det opptil fleire timar reiseveg til Ålesund.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det er feil at øyene ikke grensar til resten av Ålesund kommune. Øyene grensar til Ålesund kommune ved Finnøya, Harøya, Gåsøya og Seterøya (det som tidligere utgjorde Sandøy kommune sammen med Ona-Husøya og Sandøy).

Medlemene i komiteen frå Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Raudt er bekymra for innbyggjarane si reelle moglegheit til deltaking i lokaldemokratiet i Ålesund, og dermed til å kunne vere med og påverke sitt tenestetilbod – dette på grunn av svært lang reiseveg målt i tid. Det vil i praksis vere eit hinder for deltaking i folkevalde organ som kommunestyre og formannskap. Desse medlemene vil også trekke fram at det vil krevje minimalt med administrative og økonomiske ressursar å gjennomføre denne grensejusteringa. Innbyggjarane utgjer under ein promille av innbyggjarane i Ålesund. Det er heller ikkje snakk om at Ålesund mister kraftinntekter eller inntekter frå havbruk.

Desse medlemene viser til høyringsinnspelet til Aukra næringsforum, som vil at Ona og Sandøy blir ein del av Aukra kommune, og at dei er klare til å drive næringsutvikling på øyane. Molde er næraste by, og desse medlemene legg vekt på at innbyggjarane føler ei tilknytning til Romsdal i form av handel, språk, kultur og tradisjonar og nyttar seg av tenester og næringsliv i Aukra og Romsdal. Eit stort fleirtal av innbyggjarane, på 75 pst., har i ei innbyggjarundersøking svart at dei ønskjer å bli ein del av Aukra kommune.

Desse medlemene viser til at naboøya Orten blei grensejustert til Aukra kommune i 2020, og at det den gongen blei vektlagt identitet, tilhøyring og at søkjarane såg Aukra og Molde som sin kvardagsregion.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at øya Orten ble grensejustert til Aukra kommune i 2020, i forbindelse med utredning av grensejustering av øyene Ona, Sandøya og Orten fra tidligere Sandøy kommune til Aukra kommune. I vedtaksbrevet fra departementet av 2. juli 2018 fremgår det blant annet følgende:

«Etter departementets vurdering er øyane i dag i liten grad knytt til Aukra kommune gjennom det kommunale tenestetilbudet, og i tilvarande stor grad knytt til Sandøy kommune. Med unntak av for Orten er det ikkje synleggjort at grensejusteringa vil føre til forenklingar i tilgangen på kommunale tenester for innbyggjarane.»

Medlemene i komiteen frå Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Raudt understrekar at dette er snakk om ei grensejustering. Hensikta med grensejusteringa er blant anna at endringa vil føre til kortare reiseveg og demokratisk påverking av tenestetilbudet innbyggjarane nyttar.

Desse medlemene meiner at ei grensejustering av Ona-Husøya og Sandøya i Ålesund kommune til Aukra kommune oppfyller dette. Desse medlemene fremjar derfor følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa syte for at Ona-Husøya og Sandøya blir grensejusterte over til Aukra kommune, i tråd med tilrådinga frå Statsforvaltaren i Møre og Romsdal 6. desember 2024.»

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres merknader i forbindelse med behandlingen av deling av fylker og Ålesund kommune, jf. Prop. 113 LS (2021–2022) og Dokument 8:29 S (2021–2022). Disse medlemmer mener fortsatt at det er bedre å bruke samfunnets ressursar på omstilling og utvikling enn reverseringer. Disse medlemmer mener vidare at regjeringa Støre ikkje burde ha gjennomført opprettelse av syv nye fylkeskommuner, deling av Ålesund kommune, eller forsøkt å tvangsoppløse Kristiansand kommune.

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti meiner at regjeringa Solberg si regionreform med tvangssamanslåing av fylke og kommunar førte til store ueinsarta einingar, meir byråkrati og meir sentralisering av makt. Denne medlemen meiner at framtida til tenestetilbudet i utkantane vil vere avhengig av Stortinget sin vilje til å finansiere kommunane og lokalpolitiske val, ikkje mindre grensejusteringar.

Forslag frå mindretal

Forslag frå Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Raudt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringa syte for at Ona-Husøya og Sandøya blir grensejusterte over til Aukra kommune, i tråd med tilrådinga frå Statsforvaltaren i Møre og Romsdal 6. desember 2024.

Tilråding frå komiteen

Tilrådinga frå komiteen vert fremja av medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet, Høgre og Framstegspartiet.

Komiteen har elles ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjere slikt

v e d t a k:

Dokument 8:86 S (2024–2025) – Representantforslag frå stortingsrepresentantane Erling Sande, Geir Inge Lien, Heidi Greni, Jenny Klinge og Kathrine Kleveland om å ta lokalbefolkninga på alvor ved justering av kommunegrenser – vert ikkje vedteke.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 10. april 2025

Sverre Myrli

leiar

Birgit Oline Kjerstad

ordførar

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets kommunal- og forvaltningskomite
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/777-2

28. februar 2025

Dokument 8:86 S (2024–2025) Representantforslag om å ta lokalbefolkninga på alvor ved justering av kommunegrenser

Jeg viser til brev fra Stortingets kommunal- og forvaltningskomite 18. februar om hvordan jeg vurderer representantforslag 8:86 S (2024–2025) om å ta lokalbefolkninga på alvor ved justering av kommunegrenser. Representantene fremmer forslag om at Stortinget skal be regjeringen sørge for at øyene Ona-Husøya og Sandøya blir grensejustert fra Ålesund kommune til Aukra kommune, i tråd med tilrådingen fra Statsforvalteren i Møre og Romsdal 6. desember 2024.

Kommunal- og distriktsdepartementet vedtok i brev 7. februar 2025 ikke å gjennomføre en grensejustering mellom Ålesund og Aukra kommuner, for øyene Ona-Husøya, Sandøya og Gåsøya.

Øyene Ona-Husøya og Sandøya ligger nord i Ålesund kommune. Sammen med øyene Finnøya, Harøya, Gåsøya og Seterøya utgjør disse øyene det som tidligere var Sandøy kommune, som fra 1.1.2020 ble en del av Ålesund kommune (sammen med kommunene Haram, Skodje og Ørskog). Etter delingen av Ålesund kommune fra 1. januar 2024, ligger Haram kommune mellom disse øyene og resten av Ålesund kommune.

Innbyggerne på Ona-Husøya og Sandøya har benyttet sin initiativrett etter inndelingsloven til å søke om utredning av grensejustering mellom Ålesund og Aukra kommuner, både i 2016 og 2022. Kommunal- og distriktsdepartementet har fulgt opp begge initiativene, og saken har nå vært utredet to ganger på kort tid av Statsforvalteren i Møre og Romsdal. Begge kommunene, innbyggerne og andre interesserte har hatt mulighet til å uttale seg om saken som en del av statsforvalterens utredning.

Grensejusteringer etter inndelingsloven er først og fremst benyttet for å tilpasse kommunegrensene til eksisterende samhandlingsmønstre og bruk av kommunale tjenester, og på den måten legge til rette for en mer formålstjenlig ramme for innbyggernes dagligliv både praktisk og demokratisk. Enhver grensejusteringssak har likevel sin egenart som må vurderes konkret.

Denne saken har en lang historikk, og jeg forstår de ulike synspunktene i saken. Innbyggernes mening har vært et viktig moment i vurderingen. Samtidig har Ålesund kommune ikke ønsket en grensejustering. Vedtak om grensejusteringer mot kommunestyrenes ønsker er en inngripende handling, som også omfatter arbeid for de berørte kommunene. Det bør derfor være åpenbare fordeler ved å gjennomføre en slik grensejustering, for eksempel for å tilpasse kommunegrensene til hvordan innbyggerne lever, samhandler og bruker kommunale tjenester. I denne saken er det i liten grad synliggjort at en grensejustering vil føre til reelle forenklinger i innbyggernes hverdag. De aktuelle øyene er i liten grad knyttet til Aukra kommune gjennom det kommunale tjenestetilbudet.

Nå er jeg opptatt av at Ålesund kommune kan fortsette den viktige jobben med å bygge og utvikle kommunen og levere gode tjenester til innbyggerne sine.

Med hilsen

Kjersti Stenseng

